ایران

■ سال بیست و هشتم ■ شماره ۸۰۳۶ ■ چهارشنبه ■ ۴ آبان ۱۴۰۱
۲۹ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ ■ 26 Oct 2022 ■ Wednesday

سیاسی

عربستان سعودی سیاست عملیات روانی خود را چگونه به پیش می‌برد؟

یکی از راه‌هایی که کشورها و بویژه قطب‌ها و بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی برای تأمین اهداف و منافع خود انتخاب می‌کنند، استفاده از عملیات روانی، با کمک ابزارهای مختلف بویژه انواع رسانه‌هاست. کشورها در راستای افزایش و حفظ قدرت نرم، از عملیات روانی استفاده می‌کنند. هدف از این عملیات، نفوذ بر افکار عمومی و تغییر نوع نگاه آنها به مسائل مختلف در عرصه داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی است.

۶

وزارت دفاع روسیه هشدار داد
اوکراین قصد استفاده از سلاح های حاوی رادیواکتیو دارد

بازی اوکراین با بمب کثیف

روسیه با تشدید هشدارهای خود بر عزم اوکراین در استفاده از «بمب کثیف»، بررسی این موضوع را به شورای امنیت سازمان ملل سپرد. این در شرایطی است که مقامات اوکراینی و شرکای غربی‌شان بشدت این اتهامات مسکو را رد کرده و حتی واشنگتن با پاک کردن صورت مسأله، این اتهام را درباره کرملین مطرح کرده و تبعات شلیک بمب کثیف یا هسته‌ای را برای روسیه بسیار شدید خوانده است.

۴

نابلس در سوگ شهادت ۶ فلسطینی

عفو بین‌الملل خواهان رسیدگی لاهه به اتهام جنایات جنگی اسرائیل در غزه شد

صفحه ۴ را بخوانید

AFP

عماد افروغ در افتتاحیه دهمین دوره مسابقات ملی مناظرات دانشجویی در دانشگاه تهران:

اتفاقات اخیر شورش شهری است!

عماد افروغ در آیین افتتاحیه یازدهمین دوره مسابقات ملی «مناظره دانشجویان ایران» سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی که دیروز ۳ آبان در ساختمان معاونت فرهنگی دانشگاه تهران برگزار شد، درباره اعتراض‌های دانشجویی گفت: زمانی که شنیدم اعتراضات شهری طی جلسه‌ای به دانشگاه‌ها وارد شده، خوشحال شدم، زیرا این احتمال وجود دارد که برای نخستین بار شاهد این باشیم که علم و فرهنگ به سیاست و اقتصاد خط می‌دهد و این بستری برای شکل‌گیری جنبش دانشجویی جدیدی است.

این استاد دانشگاه تربیت مدرس با بیان اینکه مطالبه‌گری طردشدگی‌های سیاسی دانشجویان باید به‌صورت منسجم، سامان‌یافته و ایدئولوژیک باشد، اظهار کرد: دانشجو باید بداند و بشناسد. اغلب کسانی که در کف خیابان حضور دارند، نمی‌دانند که چه مطالبه‌ای دارند. اگر شعارهای جنبش‌های دانشجویی گذشته را بررسی کنیم، می‌بینیم که بر استکبارستیزی و عدالت‌خواهی تأکید می‌کردند. من سال‌ها به این موضوع تأکید کرده‌ام که فضای کشور سیاست‌زده و امنیت‌زده است. وقتی فضای کشور سیاست‌زده شد، روی دیگر آن سیاست‌زدایی است.

دکتر افروغ درباره ساختار جامعه ایران اظهار کرد: جامعه ایران، جامعه‌ای «طیفی» است و نه «قطبی»، چرا که فرایند قطبی‌شدن را پشت سرنگذاشته است در حالی که ساختار جوامع غربی، «قطبی» است.

وی با بیان اینکه میان «طبقه» و «طبقه اجتماعی» تفاوت وجود دارد، تصریح کرد: براساس رأی نظریه‌پردازان طبقات اجتماعی، چنین تفاوتی وجود دارد. اگر به کتاب «فضا و جامعه؛ فضای شهری و نابرابری اجتماعی» رجوع کنید، درباره نابرابری اجتماعی و به مفهوم طبقه اجتماعی اشاره شده است. هنگامی که از طبقه اجتماعی سخن به میان می‌آید، با یک انسداد اجتماعی روبه‌رو می‌شویم. به‌طور حتم، وقتی سخن از طبقه اجتماعی مطرح می‌شود باید انسداد اجتماعی هم وجود داشته باشد. این انسداد در اقتصاد، فضاهای مدنی، فرهنگی و سیاسی وجود دارد.

این استاد دانشگاه تربیت مدرس با بیان اینکه این‌طور مطرح می‌شود که تحرک اجتماعی در غرب بالا است، گفت: این تحرک اجتماعی، تحرک اجتماعی فردی است. تحرک اجتماعی ساختاری در دنیای غرب وجود ندارد. اگر تحرک اجتماعی ساختاری در غرب وجود داشت، طبقه اجتماعی شکل نمی‌گرفت.

وی ادامه داد: در حوزه اقتصاد، محل کار طبقه متوسط با کارگران جدا است؛ حتی اگر در یک کارخانه مشغول به کار باشند. جدایی، محدود به محل کار نمی‌شود بلکه محل گذراندن اوقات فراغت، اسکان و استراحت آنها مجزا است. موضوع «جدایی گزینی فضایی» و «جدایی گزینی مسکونی» به‌عنوان یک شرط لازم برای شکل‌گیری طبقه اجتماعی در نظر گرفته شده است.

عضو پژوهشگاه علوم انسانی، با بیان اینکه در غرب بیشتر به جای آنکه شاهد تعامل بین طبقات باشیم، شاهد تعامل درون طبقات هستیم، تصریح کرد: چنین شرایطی سبب شکل‌گیری خرده‌فرهنگ خاص می‌شود. این خرده‌فرهنگ یا سبک زندگی، ارتباط مستقیمی با شکل‌گیری طبقات اجتماعی دارد. انسداد غرب به‌دلیل جدایی گزینی، انسداد مدنی است. همچنین در مباحث تولید و توزیع و مصرف هم شاهد انسداد هستیم. جوامع غربی در مبحث مدنی هم دچار انسداد هستند، چرا که به شکل‌گیری کثرت‌گرایی و تعامل بین طبقاتی اجازه نداده‌اند. به همین دلیل انسداد طبقاتی در آن شکل گرفته است؛ جامعه مدنی در غرب و جوامعی که به‌صورت عمودی است.

این نماینده اسبق مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، با بیان اینکه انسداد طبقاتی دارای عقبه‌های معرفتی است، اظهار کرد: بارها شنیده‌ایم که غرب، اهل تکثر است. غرب نمی‌تواند اهل تکثر باشد؛ چرا که طبقه اجتماعی در آن شکل گرفته و سکولاریسم در آن وجود دارد. سکولاریسم یک ادعای اساسی دارد که با مفهوم «تکثرگرایی» و «ملت و دولت» همخوانی ندارد. این‌طور گفته می‌شود که مثل غربی‌ها اهل تکثر باشیم اما غربی‌ها اهل تکثر نیستند. ما اهل تکثر هستیم اما این موضوع را درک نمی‌کنیم. دلایلی درباره واقف نبودن ما به «اهل تکثر بودن خود» وجود دارد که دلایل این موضوع را توضیح می‌دهم.

دکتر افروغ گفت: جامعه ما، جامعه‌ای متکثر و طیفی است. تکثر ویژگی جامعه طیفی است و ویژگی جامعه قطبی نیست. بر مبنای سکولاریسم، ورود اخلاق و دین در عرصه سیاسی و عمومی ممنوع است. به تبع این شرایط، ورود گروه‌های اخلاقی و سیاسی ممنوع است. چگونه این موضوع می‌تواند با تکثرگرایی سازگار باشد؟ این موضوع منع فلسفی و معرفتی دارد. داستان سکولاریسم، در واقع یک منع اجتماعی، حقوقی، معرفتی و سیاسی دارد که نمی‌تواند با کثرت سازگاری داشته باشد. سکولاریسم نمی‌تواند با مفهوم دولت و ملت سازگاری داشته باشد. به‌طور همزمان، بر مفهوم «سکولاریسم» و «دولت و ملت» تأکید می‌شود. منظور از دولت و ملت این است، تجلی تکثرات ملی در دولت یا حداقل امکان رقابت وجود داشته باشد اما در سکولاریسم، اجازه ورود گروه‌های دینی و اخلاقی را نمی‌دهند. وی افزود: من بر این باور هستم، هیچ نظامی در دنیا سکولاریستی نیست. در واقع، مراتب غیرسکولاریستی آنها متفاوت است. مراتب غیرسکولاریستی کشورها بستگی به اخلاق سیاسی آنها دارد. گاهی اخلاق سیاسی کشورها، در سطح پایین است و گاهی در سطح «متوسط» است؛ درست مانند آنچه که حکمای باستان بر آن تأکید می‌کردند و گاهی در سطح انفاق و ایثار است.

وی با بیان اینکه دموکراسی بر مبنای تعریف عمومی‌اش در جوامع غربی وجود ندارد، تصریح کرد: دموکراسی نمایندگی در جامعه غربی وجود دارد؛ یعنی عده‌ای وکیل نیستند بلکه نماینده هستند. وقتی او نماینده باشد، از طرف خودش برای مردم تصمیم می‌گیرد اما در وکالت چنین چیزی وجود ندارد. شبه دموکراسی نمایندگی، همان شبه‌حکومت الیگارشی است و من تمام استنادهای خودم را بر اساس متون غربی‌ها بیان می‌کنم.

این استاد دانشگاه تربیت مدرس، با بیان اینکه باید واقع‌بین باشیم و جامعه خود را بشناسیم، تصریح کرد: هم به لحاظ شکل‌گیری طبقه اجتماعی که در واقع محور اصلی انسداد حاکم بر غرب است اقتدار باید از اقتدار اقتصادی و فرهنگی و سیاسی باشد؛ چرا که اقتصاد در جوامع غربی حرف اول را می‌زند.

دکتر افروغ درباره ویژگی‌های جامعه ایران گفت: جامعه ما، طیفی و متکثر است؛ ما چند قومیتی و مذهبی هستیم. همچنین گروه‌های افقی و عمودی نوظهور وجود دارد. طبقه اجتماعی در جامعه ما شکل نگرفته و انسدادهای جامعه غرب هم وجود ندارد. کسانی که کار اجتماعی کرده‌اند، بر این باور هستند که کارگر، مسیحی، بازاری در گذشته در کنار هم زندگی می‌کردند. در حال حاضر، این موضوع بازهم وجود دارد اما کمرنگ شده است. این جامعه‌شناس ادامه داد: هنگامی که جامعه طیفی است باید میدان هم برای تکثر باز باشد. انقلاب و پیشروی دفاع مقدس، ثمره اجازه دادن به تکثرات بود. جامعه طیفی و متکثر توانستند انقلاب و دفاع‌مقدس را پیش ببرند اما عده‌ای باور به تکثر و عقبه آن ندارند. آنها چیزی را درک نمی‌کنند و هر آنچه در مطبوعات را می‌بینند، باور دارند. وی ادامه داد: هرکسی را به‌عنوان جامعه‌شناس در این وقایع دعوت کردند. یکی از این افراد، انسان‌شناس بود که به جای یک جامعه‌شناس شرکت کرده بود. او بر این باور بود که جنبش عظیم اجتماعی شکل گرفته است. من به او می‌گویم که جنبش را بشناس و سپس چنین حرفی را مطرح کن. یکی از دردهای ما این است که افراد در جاهایی حضور دارند که تخصص لازم را ندارند. این یک درد است.

وی با اشاره به ماهیت جامعه ایرانی گفت: تکثرگرایی در جامعه ما یک عقبه فلسفی هم دارد. عقبه فلسفی آن، «حکمت متعالیه وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت» است. این یک بحث فلسفی و ریشه‌دار است. ملاصدرا با نقدهای فراوان توانست موضوع «اصالت وجود» را مطرح کند. منظور از وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت این است که در حکمت نظری کثرت بفهمیم و درون تضاد هم وحدت به کار بریم. این عقبه فلسفی در غرب وجود ندارد.

افروغ گفت: نمی‌خواهیم آثار مثبت نظریه ملاصدرا را بپذیریم، چگونه در جنگ ۸ ساله ایران و عراق به کثرات میدان داده شد. اگر به کثرات در جنگ و انقلاب میدان داده نمی‌شد، ما موفق نمی‌شدیم. اکنون چرا به کثرات اجازه نمی‌دهیم که در میدان حضور پیدا کنند؟ درباره فرهنگ تحقیق کرده‌ام، به این نتیجه رسیده‌ام که فرهنگ متکثر است. وقتی که فرهنگ‌ها به انقلاب‌ها برمی‌خیزند، میل به ایدئولوژی پیدا می‌کنند که طبیعی است. پس از اینکه انقلاب محقق و دوران عدم استقرار سپری شد، فرهنگ به سمت تکثر خودش بازمی‌گردد. فرهنگ فریاد می‌زند که شرایط گذشته اقتضای انقلاب بود. انقلاب نه به‌عنوان یک گفتمان بلکه به‌عنوان یک حادثه تمام شد و حادثه باید تحت‌الشعاع گفتمان قرار بگیرد.

وی با بیان اینکه جامعه ایرانی سکولاریسم را نپذیرفته است و مانعی برای هیچ گروهی ایجاد نکرده است، تصریح کرد: معتقدیم که تجلی وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت نباید فقط در حکمت نظری باشد و باید در حکمت عملی باشد. شکاف و دوگانگی را قبول ندارم، به همین دلیل دوگانه حکمت نظری و حکمت عملی را قبول ندارم اما تفاوت‌هایش را قبول دارم.

■ نظام سرمایه داری عقبه خشم شهری است

این استاد دانشگاه با بیان اینکه در جامعه‌ای زندگی می‌کنیم که وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت را پذیرفته است، گفت: من به برخی گروه‌ها که تلاش می‌کنند رهبری را به یک سمت سوق دهند هم نصیحت می‌کنم مانند گروه‌هایی که از اول انقلاب تلاش کردند یک فضای تصنعی قطبی‌شده کاذب در جامعه ایجاد کنند، منظور همین اصولگراها و اصلاح‌طلب‌ها هستند. من بر اساس تجربه خود می‌گویم که این گروه‌ها تلاش کرده‌اند فضا را در جامعه‌ای که قطبی نبود، قطبی کنند. آنها فضا را از لحاظ تصنعی قطبی کردند و سعی کردند به دلالت‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی این قطبی‌شدگی سامان دهند. سامان اقتصادی، رانت و امتیازهای ویژه بود. در جامعه که بویژه پس از رژیم پهلوی، شاهد اقتصاد نفتی و تمرکزگرایی بر رابطه قدرت ثروت بودیم. وی درباره اتفاقات اخیر گفت: اتفاقات اخیر، یک شورش شهری است و جنبش نیست. این امکان دارد که به جنبش بینجامد. کتاب «خشم شهری شورش طردشدگان» وجود دارد که درباره اتفاقات مشابه تحقیق کرده است. در این کتاب تحقیق کرده است، هنگامی که یک نفر توسط پلیس به قتل می‌رسد، مردم به خیابان‌ها آمده‌اند. در یونان ۲۰۰ بانک و ۱۵۰ ماشین پلیس به آتش کشیده می‌شود. خشم شهری، عقبه دارد. عقبه خشم شهری، نظام سرمایه‌داری است.

وی درباره جنبش دانشجویی گفت: جنبش دانشجویی عقبه رهبری، تئوری و ایدئولوژی دارد.

وی گفت: گفت‌وگو دارای مبانی فلسفی و معنوی است. هدف از گفت‌وگو برای رسیدن به ورای حقیقت است؛ شاید با هدف قانع کردن دیگری به پای گفت‌وگو برویم اما خود قانع شویم. گفت‌وگو دو قسم دارد؛ یک گفت‌وگوی فلسفی و دیگری اجتماعی است. گفت‌وگوی فلسفی پیش‌رونده است و دیگری درجازننده است.